



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VI me, 1480

In festo purificationis beate marie virginis introductio. Sermo xxv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

horreo diaboli. quidā in horreo paradisi. tūc xps mittet messorēs
i. angelos q̄ p̄ vniuersū mōm colligent om̄s hoīes resuscitados.
¶ Pena zizanie. i. malorum hoīm triplīter describit̄. Primo
q̄tum ad sepatiōē bonoz. colliget̄ em̄ p̄o zizania de medio
tritici. licet igit̄ mixti sint nunc mali cū bonis. ppter quā mixtio
nem deus etiā sustinet eoz scelera. in die tñ iudicij sepabuntur
et ex tūc nullū comodū habebunt a sc̄is. Scda pena est maloz
colligatio. Mat. 22. Ligatis pedibz et manibz p̄cient̄ in tene
bras. ligabunt̄ aut̄ in fasciculos. qz vsurarius cum vsurarijs in
vna fasce. auari cū auarijs. homicidæ cū homicidis. falsarij cū falsa
rijs. luxuriosi cū luxuriosis. gulosi cū gulosis. heu q̄ infelix con
sortiū. heu q̄ miserrimi fasciculi. Isa. 1. De genti peccatrix popu
lo graui iniquitate. femina neq̄ filijs scelerat̄. Tercia pena est
gehennæ inferni. qz ideo ligabunt̄ in fasciculos vt conburantur
aburentur p̄ccatores nec consument̄ vt vita penalis sit p̄petua
Isa. 62. vermis eoz non moriet̄. et ignis non extinguet̄. Triti
cum aut̄. electi qui sunt trituriati flagellis p̄secutionū et tempta
tionuz. vt in eis nulla sit palea vel macula. ipsi aggregabuntur
in horreum dei qd̄ est celestis p̄cia. ad quā nos pducatur xps.

In festo purificationis beate marie virgi nis introductio Sermo xxv.

¶ Ostēd̄ impleti sunt dies purgationis marie s̄m legez
moysi &c. Luc. 2. videmus qz si aliquis indignus lo
quat̄ de aliqua excellenti et nobili p̄sona. illi d̄ qz de
beret os suū lauare vt dignū loqueret̄. Locuturus sū
autem carissimi fratres de purificatione virginis immaculate. vñ
necessariū est me loquentē purificari mentē. et labijs mundari
Isa. 6. Vñ pollutus labijs ego sum et in medio ppli polluta la
bia habentis ego habito. p̄cedibz igit̄ immaculate virginis m̄is
tat dñs seraphim de celis. qui tangat labia. iniquitatez auferat
et nostra p̄cta emundet. quaten⁹ de purificatione purissime vir
ginis aliqd̄ sibi placitum possim dicē qd̄ vt nobis ipsa virgo
impetret salutatione eā angelica venerem̄ dicentes. aue maria.

Prima pars

¶

¶ Ostēd̄ impleti sunt dies. festuz purificationis virgi
nis antiquitus non fiebat. tempe aut̄ Iustiniani au
gusti apud constantinopoliz. facta ē mortalitas magna
hoīm. Cūqz plaga mualesceret. nec vllū remediū posset repiri
reuelatū ē eudā sancto viro. vt. 4.º nonas februarij purificatō
beate virginis et ipapātū dñi celebraēt et sic cessat̄ pestilentia i hoībz

quam solennitatem dum fideles celebrarent: omnis mortalitas cessauit. Dicit autem Ippapanti græcè obuiatio latine quia puero ihesu hodie presentato in templo obuiauerunt exultantes symeon iustus et anna prophetissa. et de ista purificatione virginis et christi obuiatione agitur in presenti euangelio. in quo primo agitur de humili obseruatione legis. Secundo de longa expectatione senioris ibi: et ecce homo erat etc. Tercio de deuota solatione amatoris. ibi: et venit in spiritu etc. Propter primum est sciendum quod preceptum erat in lege. Leui. 12. quod mulier que suscepto semine pareret masculum esset immunda septem diebus. die autem octauo circumdabat puer. ipsa vero manebat triginta tribus diebus in sanguine purificationis sue. a die circuncisionis infantis. infra quod tempus non erat immunda: nec tamen licebat ei ingredi domum. Completis vero triginta tribus diebus qui cum septem precedentiibus fiunt quadraginta. ipsa mulier veniebat ad templum presentans puerum natum domino. et offerens pro se et puero sacrificium. Si autem feminam peperisset omnes dies supradicti duplicabantur dies enim immunde erant quatuordecim. et dies purificationis sexaginta sex. qui simul iuncti fiunt octuaginta. Tria igitur fiebant. quadragesimo die a natiuitate infantis. quia ascendebat puerus per ad templum et offerebat pro peccato suo turturem aut pullum columbe. Secundo natum puerum offerebat et presentabat domino. Tercio si erat diues offerebat pro puero agnū anniculū. Si autem erat pauper offerebat pullum columbe vel turturem. hoc generaliter fiebat de quocunque qui nascebat: siue esset primogenitus siue non. Si autem infans fuerat primogenitus tunc fiebat aliquid aliud speciale. preter ea que dicta sunt: nam dominus cum percussit omnia primogenita egipti propter filios israel. voluit quod ex tunc omne primogenitum iudeorum esset iuris sui. Si autem erat primogenitus alterius tribus quam de leui redimebat a iure templi quicquid sicus argenti. primogenitum enim de tribu leui non redimebat. sed deputabatur seruitio templi. De tribu istis scilicet de purificatione virginis. de presentatione pueri et oblatione. fit mentio in prima parte euangelij. quorum quodlibet lege moysi confirmatur. dicit ergo: postquam impleti sunt dies purgationis marie: dies scilicet 40. a natiuitate christi. istis 40. diebus mulieres purificabantur ab immunditia sanguinis. unde grecus post purgationis marie habet. in sanguine munda: secundum legem moysi: leui. duodecimo. idest. secundum numerum dierum quos lex moysi precipit obseruari in purgatione parientis. Queritur hic quare beata virgo purificari voluit. cum ipsa non suscepto semine peperit. Sicut dicit lex domini

Sermo

sed virtute spūssandi. ideo em̄ moyses dixit. mulier si suscepto
 semine x̄. ne blasphemiam cōmitteret in vīginez. vt dicit Bern
 Et dicend q̄ in rei veritate b̄ta vīrgo nō indigebat purificari.
 Ipsa enim est de qua d̄ Can. 4. Tota pulchra es amica mea x̄.
 pariendo em̄ xpm nullaz atraxit maculaz. sed om̄ezm decorem
 & sc̄ificationez. q̄ sc̄ificauit tabernaculuz suū altissimus. vnde
 illi p̄cepto legis moyli non erat obligata. hanc tñ legem ob̄
 uauit. Primo p̄pter suā humilitatez. q̄ hūiliauit se etiā in his
 ad que non tenebat. Secdo vt oñderet se matrez illius. q̄ sc̄tus
 in similitudine carnis p̄cti: damnauit p̄ctm. ideo ipsa q̄li peccatrix
 lege purificationis se supposuit. Tercio p̄pter scandalū vitandū
 & murmuracōm n̄ em̄ erat notū adhuc ip̄az accepsisse de spūsan
 do. vñ si non accessisset ad templū fuisset occasio iudeis sc̄da
 li & murmuris. Quarto vt ptus vīrgine⁹ lateret diabolū: qui
 videbat sine semine pepisse & tñ accedere vidit ad templū. sic
 reliquas mulieres. C 2º ponit p̄ntatio xpi ad templū: tu
 lerit. & portauit maria & ioseph: eū. i. x̄m: in hierl̄m: i. brachijs
 No. taq̄ bethleez vbi natus est dñs non distat a hierl̄m nisi per
 quatuor miliaria. Nō q̄ nō erat licitū iudeis sacrificare dño in
 quocūq̄ loco. sed in vno tñ. in eo viz quē elegisset dñs in ter
 ra eoz. vt d̄ Deut. 12. Locus aut̄ iste quē elegit fuit hierl̄m:
 vt d̄ 3. Reg. 8. fuit aut̄ illa ciuitas cōgrua ad h̄c. quia vt d̄
 ipsa est in medio totius terre habitabilis. nūc vero q̄ cultus dei
 ampliat⁹ ē. vbiq̄ potest dño sacrificari. vnde hoc p̄dixit dñs
 Galach. 1. ab ortu solis vsq̄ ad occasum magnū est nomē meū
 in gentib⁹. & in oī loco sacrificat & offert nōi meo oblatio mū
 da. Deñ ponit ad qd̄ detulerint eū in hierl̄m. q̄: vt listerent
 .i. offerrent & assecrarent aut p̄ntarent: eum dño: p̄ntauit ma
 ria puez gr̄as agens deo p̄i de tanto munere q̄ ipsa vgo cō
 cepit & peperit. & q̄ in hac ple dignissima deo p̄i amunicabat
 Considera qd̄ forte vīrgo omuerit cū deo p̄i p̄sentauit infante
 exultauit certe in spū & gr̄as agendo illa vel filia verba dicebat
 ecce p̄ celestis ecce noua p̄genies celo alto dimissa. ecce tibi p̄
 sento filiū tuū eternalr & meuz t̄paliter. presento tibi eū. q̄ tibi
 semp est p̄ns. Gr̄as ago tibi q̄ in hac ple dignissima. quā con
 cepi mirabilr. peperiq̄ singulr tibi cōico. ex t̄pe em̄ illius sum
 mater cui⁹ tu es p̄ eternus. oblatōez tibi offero nouā. verbuz
 tuum caro factum est. qui semetipm offert tibi p̄ mundi salute.
 inter h̄c obtuli puez: sicut scriptuz est in lege dñi: adducit le
 gis testimoniū. vbi precipit talis p̄sentatio infantuz: quia om̄e
 masculinū adapperiens vuluaz: .i. qd̄ aperta matrice prodit in

mundū: sanctūz dño vocabitur: id est sanctificabitur a presen-
tatur dño. Nec lex habet Exo. 13. vbi dixit dñs ad moysen
Sanctifica mihi omne primogenitū quod aperit vuluam in filiis
isrl tam de hominibz q̄ de lumentis. mea em sunt oia. Itē eodē
li. 34. omne qd aperit vuluā generis masculini meuz ē. huic at
legi xps non erat obligatus quia clauso vīginis vtero exiuit
sicut radius solis vitz penetrat mēofractus. ¶ Nota q̄
ista representatio infantis ad templūz ppter. 4. facta est. Primo
vt ex hoc ostenderet q̄ ipse erat dei. ideo tanq̄ res dei erat ei p
sentandus. vnde b̄a virgo xpm infantēz representatē debuit q̄
nihil est ita dei p̄fīs sicut v̄nigenit⁹ filius eius. d quo angelus
ad vīginēz p̄dixerat. qd nasceret ex te sc̄m x̄c. Scdō vt osten-
deret ex hoc q̄ nō solūz erat dei. h̄ etia a deo qui operatur for-
mationēz corpis. creat aīam a eam corpi infundit. q̄ vero diui-
na vīrtus singula opata est in cōceptu saluatoris. quia absq̄ vl-
lo adiutorio vere facta est illa cōceptio a formatio corpis i m̄stā-
ti. Ideo inter om̄s infantes ipse debuit p̄itari. Tercio rep̄sentā-
batur infans vt ex hoc esset dño d̄secratus. ppter hoc aut xpus
presentat⁹ nō est. q̄ ab instanti sue cōceptionis sc̄us sc̄oz fuit
Quarto ideo p̄tabatur infans. vt ex tūc deus custodiret natāz
creaturā. h̄ nec ppter hoc fuit xps presentatus. q̄ semp illi erat
diuinitas vnita custodiens hōiem. Tercio tangit hostie oblatiō
a vt darent hostiam: dabat hostia pro nato infante. p̄o quidēz
in laudem dei. 2.º q̄si in rēcōpensationēz. vt ex quo deus creatu-
ram dederat. ei fieret hostie retributio. 3.º ex hac obligatione ho-
stie daret intelligi q̄ omnia t̄palia sunt a deo. Deinde adducit
legis cōcordantiā: s̄m q̄ dictūz est in lege dñi: Leui. 12. Par-
turtūz aut duos pullos colūbāz: q̄ beata vīrgo nō obtulit
hostiam diuitū h̄ paupm. Ideo b̄tus Lucas nō facit aliquā mē-
tionez de oblatione diuitū. obtulit ergo b̄a vīrgo par turtu-
rum aut duos pullos colūbe. vnū in holocaustūz p filio. altēz
pro p̄cto licet absq̄ omni fuerit p̄cto. Et nota q̄ licet b̄a v̄go
alterum istoꝝ obtulerit. sc̄z vel par turtūz vel pullos columbe
et non vtrūq̄. euangelista tñ non dicit quid illoꝝ obtulerit
a hoc ppter misteriu. q̄ turtur est castū animal. colūba vero fe-
cundūz. in vīrgine fuit castitas a fecunditas. ideo vtrūq̄ posu-
it euangelista. Et nota q̄ cū d̄ q̄ mulier pariens offerebat tur-
turem vel pullū columbe pro p̄cto suo. non sic intelligēd est q̄
peccauerit in adu cōceptus vel ptus ex libidine. non em̄ actus
m̄fimonij carnalis p̄ctm est. h̄ excusat actus ille p̄ matrimoniū
ne sit p̄ctm. id dñs qui m̄fimoniū instituit offerebant sacrificiū

Sermo

pro peccato cui remediū adhibuit carnis excusans libidinez scz
matrimoniu hū Aug sup geneb. ad lram ca. 9. Secūda pars
Secūdo cū dicit. Et ecce homo. tangit longa E
expectatio iusti senioris. et expectabat ille symeon na
tuitatez xpi et partum vūginis et pmissuz sibi fuit a
spūsancto qd an mortem xpm videret. Duo at in ista
parte tangunt. Primo em amēdat a sc̄ificatione loci in quo
hitabat: et ecce: q̄si nouū pdigium res admirabilis inaudita.
et q: hō erat in iſrlm: que est locus hitationis sanctorū. ciuitas
sancta et venerabilis. iam prius magi ab oriente in ipsa ciuitate
xpm natuz pdicauerant qd forte hō iste audierat. vñ ab ipsa ci
uitate non recēdebat: cui nomen erat symeon: qd interpretat̄
signū est ipse nobis. et exemplū sc̄e vite et casti desiderij. 2º com
mendat a prima pte p̄dicationis q̄ est boni opatio: et hō iste iust⁹
per opationez boni. talibz se xps manifestat. Sap. 10. iustuz de
durit dñs it. 3º a sc̄da p̄dicatione q̄ est declinare a malo: et timo
ratus: casto timore declinans a malo. Pro. 1. in timore dñi de
clinat ois a malo. 4º a pio desiderio: expectans consolacōez iſrl
et xpm qui est consolatio credentiū. Iudit. 8. expectem⁹ humiles
consolationez. 5º a sc̄ificatione mentis: et spūs sc̄tus erat in eo:
neq; em potuissz esse ita iustus et timoratz. nisi fuisset i eo spūs
sanctus eū sc̄ificans. docens custodiens et dirigens. ¶ 2º
tangit diuina reuelatio: et responsuz accepat a spūsancto: q̄ in
ipso erat: non visuꝝ se. et exp̄tuꝝ: mortez nisi videret xpm domi
in lege pmissum Job. 29. in carne mea videbo deū saluatorem
meū. Nota qd responsuz non dat nisi petenti et interroganti. vñ
cum d qd iste homo iustus accepat responsuz a spūsancto. datur
intelligi qd frequenter cū suspirijs lacrimis et gemitibz orando
clamauerat ad altissimū. vt mitteret redemptionē et consolacōem
iſrahel. et forte verba plangentis et orantis huc erant. et nūc dñe
quare tardas. quare faciem tuā auerſis obliuisceris inopie nŕe
et tribulationis. tu vō distulisti xpm tuū vsq; adhuc. sed inſtat
tpus oportū. nūc est expediens. mitte ergo saluatore p̄d̄
captiuis redemptorem. Et consolatore meſtis. Veni domine
libera nos sc̄io quia in proximo es venturus. beati oculi qui te
videbunt. Putasne videbo illum. Putar ne morior antequam
veniat. Sum ne dignus intueri consolationem iſrahel. Nolo
certe mori nisi illum videam p̄ quez mors inimica vincet. volo
vivere q̄d in fontem vite amplectar. nolo ex hoc seculo recedere
nisi ille veniat per quē addit⁹ est seculū. his dictis rursus ad la
crimas et gemitus auertebat. Vere iste homo alter daniel. vñ
desiderioꝝ fuit. sed hoc desiderium ipsius. pia dei auris audiuit

et responsū est sibi a spūsando illud Damie. 10. noli timere vīr
desiderioꝝ pax tibi. confortare ⁊ esto robustus. confide senior iu
uentutis vigoreꝝ sumas. non te frangat etas grauior. nō te cō
cutiat moꝝ vicinior. non moxieris nisi videas. nisi etiaꝝ tangas
nisi vltērius ampleris xpm. in hoc responsō senior afortatus est
q̄si iuuenis est effectus nihil ptulit grauitatis ⁊c

Tercia pars

G

Erdo tūz dicit: Et venit in spiritu: tangit deuota cō
solatio amatoris. Et duō facit. Primo ponit xpi por
tatio: ⁊ venit in spiritu in templū: id est motus et in
stigatus a spūsando. ea die veniens ad templū qua beata vir
go puez illuc portauit. forte em erat sibi reuelatum q̄ ipsa die
accederet. ⁊ quē videret gestari in vlnis cuiusdā vīrginis ob
lationem paupeꝝ deferentis ipse esset xps. Nota q̄ ad templū
quilibet debet venire in spū. non quidem in spū supbie sicut am
bicioſi. qui sibi vsurpant dignitates et honores ecclesiasticos.
non in spiritu auaricie. sicut symoniad. non in spū inanis glie
queꝝ admodū illi qui se ornant vestimentis coronis et coloribꝝ
vt appareant hoibꝝ. non in spū simulationis. sic ypocrite. nō
in spū luxurie sicut qui ideo ad eccliam veniunt. vt mulieres vi
deant ⁊ concupiscant ⁊ concupiscant. non in spiritu vanitatis sic
qui veniunt causa solaciꝝ vel vt vana loquant. non in spū acci
dio non orant. tali spū venientes ad templū non vident cristuz
nec illum amplectant spūalibꝝ anime brachijs. In spiritu igit
sancto veniamus ad templū. vt dicamus cū ps. Suscepimꝰ deꝰ
miscdiam tuam ⁊c. Deinde ponit xpi aduentus: et cū
inducerent. id ē intus ducerent: puez: vocat eum puez tūz nō
haberet nisi. 40. dies. pētes eius: maria vere parens Jos. opi
mone: vt facerent hū aduetudinem legis p eo: tria fecerunt p
xpo. presentauerūt eum dño. obtulerunt p eo sacrificiū turturē
aut pullū colūbe. ⁊ q̄ erat primogenitꝰ. ⁊ dimerūt eum qūqꝰ
ſiclis argenti. Nota q̄ symeon expectabat si videret inter tur
bam deferre paruulū natū ex vīrgine. Nota q̄ offerebantur
templo filij principū nobiliū et diuitū. sed non attendebat
ille. sed cū induceret xpus in templū statim cognouit symeon
infantem. ⁊ currens pūis senex dimissis alijs infantibꝝ. venit ad
vīrginem ⁊ nō sufficiebat sibi adorare. videre ⁊ tangere paruu
lum. nisi etiā ipsuz acciperet in brachijs de sinu vīrginis. vnde
sequit: ⁊ ipse accepit eū in vlnas suas: ⁊ mirum est q̄ bta vīr
go non phibuit seniorē hoīem xpm amplecti sed ipsa cognouit

Sermo

ipsius deuotum desiderium. et intellexit deo placere. qd ille hō
consolaret in amplexu pueri. Attende qd forte nōnulli risissent
fatui. videntes antiquū hōiem gestare infantē in vlnis et exul-
tatem. sed non erat symeon de hoc cure portabat ipse infantem
isachar est i puerō puer gaudebat et exultabat. felix nimis fuit
iste symeon qui tantā solationem meruit quas desiderauerūt
patriarche et pphete nec acceperūt. Secundo ponit deuota syme-
onis oratio: et benedixit deus grās agens: qd qd ab antiquo
fuerat pmissum nūc cernebat impletū. et dixit: nūc dimittis:
et dimittas: seruu tuū dñe: bonus seruus desiderabat transire
de hoc mundo: huius verbum tuū: quo mihi dixisti. non videbis
mortem nisi prius videas xpm: in pace: et tranquillitate moriar
ex quo eū vidi: qd viderunt oculi mei salutare tuū: i. ihesus qui
salutare interpretat. oculi carnis viderunt hōiem. h. oculo men-
tis cognouit eū esse deum: qd: scz salutare: passū: visibile et pal-
pabile: ante faciem oīm pphoz: quia p salute oīm gentiū tale
dei salutare paratū est. ante faciem. quia in promptu est hoc sa-
lutare omnibz se pntans. sed differenter qd patum est ad illu-
strationē gentiū. et ad gloriā ppli israhel. Vñ subdit patū
est certe: lumen. et vt sit vtz lumen: ad id est ppter: reuelatōez
gentiū. ipse em reuelatus est ysa. 9. pplus qui ambulabat in
tenebris vidit lucē magnā: et etiam paratū est ad glām ple-
bis tue israhel: pōt gloriāfi iudaius pplus qd ex ipso natus est
xpus. et qd salus gentiū ex ipso pcessit. sed qd melior est gentiū
reuelatio qd gloriatio israhel. ideo illa huic premitit. rōgem⁹.

Vñica in septuagesima Sermo xvi

Imile est regnum celoꝝ homini pñfamilias
qui exiit primo mane aducere oparios in vineā suā
Mat. 20. Non est opus adeo laboriosum et graue.
quin expectatione mercedis alleuietur. dñs autē in
principio mundi posuit hōiem in paradiso voluptatis. et opus
sibi indixit. non quidē laboriosum sed leue et delectabile. expul-
sus autē fuit homo suis demeritis. ab illo loco in mundū istum
miserrimū. et graue ac laboriosū est illi opus impositū scz ie-
iunare. vigilare. plangere. macerare carnē. seipm affligere. h. to-
tum hoc erit delectabile cōsiderata retributione eterne vite. De
ista autē opatione et retributione mercedis agit in pñti euange-
lio. in quo dñs assimilāt statum ecclesie rei geste per quendā
pñfamilias qui hora prima. tertia. sexta. nona. et vñesima cō-
duxit oparios in vineam suam. qui cum sero factum esset iussit